

שלום של מנהלים: האסטרטגיה הכלכלית מאחורי "מועצת השלום" של טראמפ

26.01.2026 | יוסף רוזן | written by

הקמת "מועצת השלום" של דונלד טראמפ איננה האירוע המרכזי, אלא סימפטום נוסף לקו המנחה של מדיניות החוץ שלו – קו המקדש מעשים על פני דיבורים וחשיבה עסקית על פני דיפלומטיה קלאסית. מי שהאזין בקשב לנאומו של טראמפ בפורום דאבוס יום לפני טקס החתימה המאולתר לכאורה, יכול היה להבין שהמהלך איננו עוסק באמת בשיקום עזה, אלא משתלב בתמונה רחבה בהרבה של סדר עולמי חדש שטראמפ מבקש לעצב. בעוד העולם ממוקד בהיבטים ההומניטריים והמדיניים של היום שאחרי, טראמפ כבר מביט עשרה צעדים קדימה ומנסה לאבטח את מסדרונות הסחר האנרגיה ושרשראות האספקה של המחר. במובן זה מועצת השלום איננה אירוע דיפלומטי אלא מועצת מנהלים גלובלית.

טקס החתימה עצמו נולד מתוך ניצול הזדמנות נוכח ריכוז חריג של נציגי מדינות רבות בדאבוס ובסופו חתמו עשרים מדינות מתוך כשישים שהוזמנו. חלק הודיעו על הצטרפות אך נמנעו מהשתתפות פיזית, אחרות ביקשו זמן נוסף לשקול, ואחרות סירבו להזמנה – בדגש על מדינות אירופה. הסירוב האירופי איננו טכני אלא משקף חששות עמוקים יותר ממדיניותו של טראמפ ובראשם ניסיונותיו להשתלט על גרינלנד, חוסר שביעות רצון ממדיניות המכסים האמריקנית והחשש שטראמפ מבקש למעשה לעקוף או להחליף מוסדות רב-לאומיים כמו נאט"ו והאו"ם. טראמפ עצמו התייחס לכך בהרחבה בנאומו ודווקא שם מצוי המפתח להבנת המהלך.

כאשר מסירים את שכבת הרהב העצמי, לרבות ייחוס קרדיט לא מוצדק לפיתוח כיפת ברזל, ניתן לזקק את דבריו של טראמפ לשני מוקדים מרכזיים – אנרגיה וכלכלה, שני תחומים שהוא רואה כיסודות הביטחון הלאומי האמריקני, תפיסה שמקבלת חיזוק גם מאסטרטגיית הביטחון הלאומי שפרסם לאחרונה הפנטגון ואף מהחיבור הישיר שטראמפ עושה בין מדיניות המכסים לבין נאט"ו. לשיתות, ארצות הברית היא המנוע הכלכלי של העולם ולכן חוסנה הכלכלי מקרין ישירות על שאר המדינות ומדיניות המכסים משרתת מטרה זו. באופן דומה, ארצות הברית מספקת את מטריית ההגנה המשמעותית ביותר בעולם ואף מימנה לאורך שנים כמעט לבדה את נאט"ו, שעה שמרבית החברות לא עמדו במחויבות של שני אחוזי תמ"ג להוצאות ביטחון, דרישה שטראמפ העלה לחמישה אחוזים והיום לפחות עשרים ושתיים מתוך שלושים ושתיים חברות עומדות בה.

אותה לוגיקה משמשת את טראמפ גם בסוגיית גרינלנד. לטענתו ארצות הברית היא שהצילה את האי מידי גרמניה הנאצית ושותפותיה, ואילו כיום דנמרק ונאט"ו אינן מסוגלות להגן עליו מפני האיומים הגוברים מצד סין ורוסיה. מכאן מסקנתו שלפיה יש צורך בבעלות אמריקנית על השטח באמצעות משא ומתן, שכן ללא שליטה כזו לא ניתן יהיה להבטיח את ביטחונו. מכאן גם נובעת

הביקורת החריפה שלו על אירופה [2] הגירה בלתי מבוקרת שהובילה לאובדן זהות ולהתחזקות גורמים אסלאמיסטיים בצד תנועות פרוגרסיביות התומכות בהם בשם הרב-תרבותיות, וכן התעקשות על אנרגיה ירוקה שטראמפ מגדיר כתרמית הפוגעת בקרקע ומיטיבה בעיקר עם סין.

כל אלה חשובים משום שכאשר בוחנים את הדוגמאות הגאו-פוליטיות שטראמפ עצמו מציג, ובהן גם ונצואלה, מתברר שהאינטרסים המרכזיים אינם אידיאולוגיים או מוסדיים, אלא כלכליים. האירופים צודקים בכך שמועצת השלום נועדה לעסוק ביותר משיקום עזה, אך החשש מפני החלפת נאט"ו או האו"ם מוגזם. מדובר במהלך שמבקש לעצב תשתית גלובלית של מסדרונות סחר אנרגיה ושרשראות אספקה ולא מהפכה פוליטית במוסדות הסדר העולמי.

הדבר מתחדד כאשר בוחנים את המדינות שכבר הצטרפו למועצה ורואים חפיפה ברורה עם יוזמות החיבוריות שטראמפ מקדם [3] גרסה מורחבת של IMEC שותפויות להסכמי אברהם ומסדרונות תחבורה ואנרגיה בקווקז שעתידיים להתחבר למרכז אסיה. רבות מהמדינות הללו מהוות גם נדבך מרכזי בקואליציה האמריקנית להקמת שרשרת אספקה גלובלית בתחום הבינה המלאכותית, הנפרדת מסין. בולטת בהיעדרה הודו, שותפה אסטרטגית מרכזית בכל אחת מן היוזמות, אך כזו שמתנהלת בזהירות על רקע קושי בהגעה להסכם סחר חדש עם ארצות הברית, מצב שעשוי להשתנות בקרוב עם אירוח פסגת ה-AI בדלהי בהשתתפות בכירי הממשל האמריקני.

על רקע זה מתברר שמועצת השלום נועדה בראש ובראשונה לשרת אינטרסים כלכליים אמריקניים. הדבר בא לידי ביטוי מובהק גם במצגת שהציג ג'ארד קושנר בדאבוס וגם בהרכב הוועדה המבצעת שרוב חבריה מגיעים מעולם הנדל"ן ובעלי קשרים עסקיים עמוקים במזרח התיכון. מימוש החזון עשוי לשרת את האינטרסים הכלכליים של ארצות הברית, אך כמו תמיד השטן מצוי בפרטים הקטנים, ובמקרה הזה פירוק חמאס מנשקו [4] יעד שכרגע נראה רחוק ואולי אף בלתי אפשרי.

פורסם באתר וואלה, בתאריך 26 לינואר 2026.